

адміністративних судів. При вирішенні даного питання, на наш погляд, слід враховувати стан правового регулювання в сфері господарювання, історичний досвід здійснення правосуддя в цій сфері та наявність існуючої системи господарських судів України, яка довела ефективність своєї діяльності [2, с. 66].

На думку науковців, система господарських судів є однією із небагатьох соціальних систем, реформування якої дало в останні роки позитивний результат. При цьому їй завжди була притаманна організаційна єдність. Тому, можливо потребує деякого переосмислення запропонований Законом України «Про судоустрій та статус суддів» перерозподіл повноважень між головою суду і керівником апарату суду, оскільки він негативно впливає на оперативне вирішення організаційних питань, а також на організацію роботи апарату суду. При цьому повноваження голови суду щодо апарату суду надзвичайно обмежуються.

Отже, господарське процесуальне законодавство потребує свого подальшого реформування та удосконалення задля пошуку більш оптимального і досконалого механізму вирішення господарських спорів.

Література

1. Верба А. Необхідність реформи господарського процесуального законодавства / А. Верба // Юридичний журнал. – 2009. – № 12. – С. 42-43.
2. Ватаманюк І. В. Проблеми та перспективи реформування господарського процесуального законодавства / І. В. Ватаманюк // Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство. – 2011. – Випуск 604. – С. 64-67.

УДК 346.2:347.7

Губар Н. П., к.е.н.,
голова правління ПАТ СК«Калина», м. Київ, Україна

БАНКРУТСТВО ЯК ОДНА З ПІДСТАВ ЛІКВІДАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ СУДОВИХ ПРОЦЕДУР

Процедурою у правовому розумінні є врегульований законом, іншими нормативно-правовими актами порядок, який складається з послідовних дій і спрямований на досягнення правового результату. Процедурою банкрутства є передбачені законом способи і порядок дій уповноважених осіб при здійсненні встановлених судом дій відносно підприємства-боржника [5].

Процедура банкрутства не є процедурою позовного провадження. Це означає, що сторонами у ній є боржник і кредитори [6, с. 58].

Як встановлює ч. 1 ст. 7 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі — Закон), щодо боржника застосовуються такі процедури банкрутства:

розпорядження майном боржника; мирова угода; санація (відновлення платоспроможності) боржника; ліквідація банкрута [1].

Частиною 3 ст. 7 Закону передбачено, що до боржника може бути застосовано загальний, спеціальний або спрощений порядок провадження у справі про банкрутство залежно від категорії боржника, виду його діяльності та наявності у нього майна (ч. 6 Інформаційного листа ВГСУ) [4].

Розпорядження майном боржника є першою судовою процедурою, яка застосовується до боржника. Як зазначено у ч. 1 ст. 22 Закону, під розпорядженням майном розуміється система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням і розпорядженням майном боржника з метою збереження, ефективного використання майнових активів боржника, проведення аналізу його фінансового становища, а також визначення наступної оптимальної процедури (санації, мирової угоди чи ліквідації) для задоволення у повному обсязі або частково вимог кредиторів [1].

Під мировою угодою у справі про банкрутство розуміється домовленість між боржником і кредиторами стосовно відстрочки та/або розстрочки, а також прощення (списання) кредиторами боргів боржника, яка оформлюється шляхом укладення угоди між сторонами (ч. 1 ст. 77 Закону) [1].

Заслужує на увагу той факт, що ВГСУ у пункті 12.4 ч. 12 Рекомендацій від 04.06.2004 р. № 04-5/1193 визначив мирову угоду у справах про банкрутство як правочин та судову процедуру одночасно [3].

Підставою для укладення мирової угоди є взаємний намір сторін — кредиторів і боржника — вирішити конфлікт, не вдаючись до крайніх заходів. Мирова угода, по суті, є одним із способів відновлення платоспроможності боржника [6, с. 58].

Статтею 77 Закону визначено, що мирова угода укладається на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство, проте у процедурі розпорядження майном боржника — лише після виявлення усіх кредиторів і затвердження господарським судом реєстру вимог кредиторів (ч. 34 Інформаційного листа ВГСУ) [4].

Під санацією розуміється система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення у повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом реструктуризації підприємства, боргів і активів та/або зміни організаційно-правової та виробничої структури боржника (ч. 1 ст. 28 Закону) [1].

Слід зазначити, що з метою коректного виконання норм Закону при здійсненні процедур санації та мирової угоди слід дотримуватися вимог Наказу Міністерства юстиції України від 19.06.2013 р. № 1223/5 [2].

Під ліквідацією розуміється визнання господарським судом боржника банкрутом, неспроможним виконати свої грошові зобов'язання, і відкриття ліквідаційної процедури.

Відповідно до ст. 37 Закону ліквідаційна процедура вводиться строком на дванадцять місяців без можливості його продовження [1].

Отже, процедурами банкрутства є передбачені законом способи і порядок дій уповноважених осіб при здійсненні встановлених судом дій відносно підприємства-боржника, а саме: розпорядження майном боржника; мирова угода; санація (відновлення платоспроможності) боржника; ліквідація банкрута.

Література

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

2. Про затвердження Типової форми плану санації боржника у справі про банкрутство, Типової форми мирової угоди у справі про банкрутство та вимог щодо їх розроблення: Наказ Міністерства юстиції України від 19 червня 2013 р. № 1223/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1064-13>.

3. Про деякі питання практики застосування Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: Рекомендації президії Вищого господарського суду України від 4 червня 2004 р. № 04-5/1193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/news/237>.

4. Про Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (у редакції Закону України від 22.12.2011 р. № 4212-VI): Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 28.03.2013 р. № 01-06/606/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_606600-13.

5. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства / В. І. Гринчуцький. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://mobile.pidruchniki.ws/12210605/ekonomika/protsedura_bankrutstva_zapobigannya_bankrutstvu.

6. Заболотний С. В. Правове регулювання судових процедур банкрутства та порядок їх застосування / С. В. Заболотний // Юридичний вісник. – 2010. – № 2. – С. 58-61.